A tuus ipſum. Ex fratribus tuis cōſtitues ſuper te prin-
cipem: non poteris conſtituere ſuper te hominem
alienum, qui non eſt frater tuus. Quęri poteſt cur diſ-
plicuerit populus deo quando regem deſiderauit, cū
hic inueniatur eſſe permiſſus. Sed magis hic intelli-
gendum eſt merito non fuiſſe ſecundum voluntatem
dei, quia hoc fieri non præcepit, ſed deſiderantibus
permiſit. Veruntamen præcepit, ne fieret alienus,
ſed frater: id eſt, ex eodem populo indigena, non alie-
nigena. Quod autem ait, Non poteris: intelligen-
XXVII dum eſt, non debebis. De rege cum loquere-
tur ait, Non multiplicabit ſibi vxores, vt non diſce-
dat cor eius, & argentum & aurum non multiplica-
bit ſibi valde. Vnde quæritur, vtrum Dauid contra
hoc præceptum non fecerit. Non enim vnam habuit
vxorem. Nam de Salomone manifeſtum eſt, quòd
tranſgreſſus fuerit hoc præceptum, & in fœminis, &
in auro & argento. Sed hinc potius intelligitur per-
miſſum fuiſſe regibus, vt plures haberent quâm vnā,
multiplicari enim prohibiti ſunt. Quæ prohibitio
non haberet tranſgreſſionem ſi paucæ fuerint, ſicut
Dauid fuerunt: non autem multæ, ſicut Salomoni.
Quanuis cum addidit, vt non diſcedat cor eius: hoc
magis videtur præcepiſſe ne multiplicando perue-
B niat ad alienas fœminas: per quas factum eſt in Sa-
lomone vt diſcederet cor eius â deo. Multiplicatio ta
men generaliter ita prohibita eſt, vt etiam ſi ex He-
bræis ſolis eas multiplicaſſet, contra hoc pręceptum
XXVIII. feciſſe merito argui poſſet. Si autem ſuperuene-
Deut. 18. rit Leuites ex vna ciuitatum tuarum ex omnibus fi-
lijs Iſraël vbi ipſe incolit, ſecundum quòd cupit ani-
ma eius in locum quem elegerit dominus: id eſt, ſi
deſiderauerit ire ad locum vbi dominus inuocatur:
& miniſtrabit nomini domini dei ſui ſicut omnes fra
tres eius Leuitæ qui aſtant ibi coram domino: par-
tem partitam edet præter venditionem quæ eſt ſe-
cundum familiam. Quam dicat venditionem, obſcu
rum eſt, Niſi forte quia decimatiōes & primogenita
præcepit vendi ab eis qui in longînquo habitarent,
ne multa cogerentur portare ad locum inuocationis
domini, vel pecora ducere, vt illic ab eis denuo eme-
rentur ex eodem pretio. Et iuſſerat habere ibi par-
tē Leuitam qui maneret in ea ciuitate, vnde illi de-
cimationes & primogenita debebantur. Et ideo di-
xit ſecundum familiam hoc deberi Leuitę, quoniam
ex ſucceſſione qua ſucceditur parentibus hoc circa eū
ſeruari oportet quod parentibus exhibitum eſt.
XXIX. Quoniam portentorum inſpectores prohibet
C eſſe in populo dei: quærendum eſt quomodo iſta por
tenta quæ inſpici prohibentur, diſcernâtur ab eis quę
diuinitus ita dantur, vt quid ſignificent dici debeat:
ſicut omnia miracula quæ in ſcripturis reperiuntur
ſignificantia quod pertineat ad regulam fidei. Sicut
dicimus quid ſignificauerit vellus in area compluta
ſiccum, vel in ſicca area complutum: aut virga Aaró
quæ floruit & nuces attulit, & cætera huiuſmodi. Si-
cut autem diſcernuntur diuinationes quas conſe-
quenter prohibet à prędictionibus vel annūciationi-
bus Prophetarum, ſic illę inſpectiones prodigiorum
à ſignificationibus diuinorum miraculorum diſcer-
XXX. nendæ ſunt. Quoniam dominus deus veſter
Deut. 20. qui præcedet vobiſcum, ſimul debellabit vobiſcum
inimicos veſtros, & ſaluos faciet vos. Ecce quemad-
modum & in ſpiritalibus conflictibus ſperādum & pe
tendum eſt adiutoriū dei, non vt nos nihil faciamus,
ſed vt adiuti cooperemur. Sic enim ait, debellabit
vobiſcum: vt & ipſos acturos quod agendum eſſet
XXXI. oſtenderet. Et loquentur Scribæ ad populum
dicentes, Quis eſt homo qui ædificauit domum no-
uam & non dedicauit eam, vadat & reuertatur in do-
mum ſuam ne moriatur in bello, & homo alius dedi-
cet eam. Et quis eſt homo qui paſtinauit vineam, &
nō eſt epulatus ex ea, vadat & reuertatur in domum D
ne moriatur in bello, & homo alius epuletur ex ea.
Et quis eſt homo qui ſponſauit vxorem & non acce-
pit eam, vadat & redeat in domum ſuam ne moria-
tur in bello, & homo alius accipiat eam. Poſſunt mo
uere iſta, quaſi meliore conditione moriantur in bel
lo qui iam dedicauerunt ædificia ſua, iámque epu-
lati ſunt de nouellis, iámque duxerunt ſponſas ſuas,
quàm ij qui nondum. Sed quoniam his rebus tenetur
humanus affectus, & magni æſtimantur hæc ab ho-
minibus: intelligendum eſt ad hoc iſta dici in bel-
lum procedētibus, vt quiſquis animo his tenetur, ap-
pareat cum reuertitur, ne propter hoc minus forti-
ter agat, dum timet ne ante moriatur quàm domum
dedicauerit, aut de nouella ſua biberit, aut ſponſam
ſuam duxerit. Nam vtique quantum ad fœminam
pertinet, melius alteri nubet intacta quàm vidua.
Sed hæc vt dixi inſtituta ſunt propter virorum ani-
mos explorandos. Non erunt vaſa viri ſuper XXXII.
mulierem. Vaſa bellica vult intelligi: id eſt, arma.
Nam quidam etiam hoc interpretati ſunt. Si XXXIII.
autem quis acceperit vxorem & habitauerit cum ea, Deut. 21.
& oderit eam, & imponat ei occaſionis verba, & detu
lerit ei nomen malignum & dixerit: mulierem hanc
accepi, & accedens ad eam non inueni eius virgina- E
lia: & accipiens pater puellæ & mater & producent
virginalia puellæ ſenioribus dicens: filiam meam
hanc dedi homini huic vxorem, & odio habens eam,
ipſe nunc imponit ei occaſionis verba dicens, Non
inueni filiæ tuæ virginalia, & ecce virginalia filiæ
meæ. Et replicabunt pallium coram ſenioribus ciui-
tatis illius: & accipient ſenes ciuitatis hominem il-
lum, & caſtigabunt eum & damnificabunt eum cen-
tum ſiclis, & dabunt patri adoleſcentulæ, quia protu-
lit nomē malum ſuper virginem Iſraëlitem: & ipſius
erit vxor, non potuerit dimittere eam perpetuo tem-
pore. Si autem verum factum ſit hoc verbum, & non
inueniantur virginalia puellæ, & producent adole-
ſcentulam ad ianuam domus patris ipſius, & lapida-
bunt eam viri ciuitatis eius in lapidibus: & morie-
tur, quoniam fecit impudentiam in filijs Iſraël pro-
ſtituere domum patris ſui: & auferes malignū ex vo-
biſipſis. Satis hinc apparet, quemadmodum ſubdi-
tas fœminas viris, & penè famulas lex eſſe voluerit
vxores: quòd dicens aduerſus vxorem vir teſtimo-
nium vnde lapidaretur illa, ſi hoc verum eſſe demon-
ſtraretur, ipſe tamen nō viciſſim lapidaretur ſi hoc fal
ſum eſſe conſtiterit: ſed tantummodo caſtigatur &
damnificat̃, eiq́; perpetuo iubetur adhærere qua ca- F
rere voluerat. In alijs autem cauſis, eum qui teſtimo
nio falſo cuiquam nocuerit, quod ſi probaretur, iuſſit
occidi: eadémque pœna plecti iubet, qua fuerat, ſi ve-
rum eſſet, iſte plectendus. Si autem inuene- XXXIIII
rit aliquis puellam virginem quę ſponſata non eſt, & Deut. 22.
vim faciens ei dormierit cum ea & inuētus fuerit, da-
bit homo qui dormiuit cum ea patri puellæ quinqua-
ginta didrachmata argenti & ipſius erit vxor, quia
humiliauit eam & nō poterit dimittere eam per om-
ne tempus. Merito quæritur, vtrum iſta pœna ſit vt
nō eam poſſit dimittere per omne tempus, quam in-
ordinate atque illicite violauit. Si enim ad hoc intel-
ligere voluerimus eam non poſſe: id eſt, non debere
dimitti per omne tempus, quia vxor effecta eſt, oc-
currit illud quod promiſit Moyſes dare libellum re-
pudij & dimittere. In his autem qui illicite vitiant
noluit licere, ne ad ludibrium feciſſe videatur, & po-
tius finxiſſe quòd eam vxorē duxerit quàm vere pla-
citóque duxiſſe. Hoc & de illa iuſſum eſt cui vir fue-
rat calumniatus de virginalibus non inuentis.
Non intrabit Ammonites & Moabites in Ec- XXXV
cleſiam domini, & vſque ad decimam generationem Deut. 23.
non intrabit in Eccleſiam domini & vſque in æter-
num.